

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Plzni rozhodl v senátě složeném z předsedy JUDr. Alexandra Šímy a soudců JUDr. Vladimíry Ladmanové a JUDr. Zdeňka Pulkrábka, Ph. D. v právní věci žalobce **J. N.**, nar. XXXXX, bytem XXXXX, zast. JUDr. Pavlem Ondrou, advokátem v Praze 1, Celetná 26, proti žalovanému **M. H.**, nar. XXXXX, bytem XXXXX, zast. Mgr. Lukášem Kuhajdou, advokátem v Plzni, U Zvonu 11, o **náhradu škody**, o odvolání žalovaného proti rozsudku Okresního soudu v Rokycanech ze dne 19.2.2009, č. j. 5 C 116/2005 – 219 a proti usnesení téhož soudu ze dne 26.3.2009, č. j. 5 C 116/2005 – 225,

takto:

- I. Rozhodnutí soudu I. stupně se v části odvoláním napadené, tedy rozsudek ve výrocích pod body I., III., IV., V. a usnesení ve výrocích pod body I. a II. p o t v r z u j í .**
- II. Žalovaný je povinen zaplatit žalobci na nákladech odvolacího řízení částku 7.253 Kč a to do tří dnů od právní moci tohoto rozsudku advokátovi JUDr. Pavlu Ondrovi.**

Odůvodnění

Soud I. stupně napadeným rozsudkem uložil žalovanému povinnost zaplatit žalobci 22.800 Kč, v částce 2.400 Kč žalobu zamítl (tento výrok nebyl napaden odvoláním). Dále žalovaného zavázal k náhradě nákladů žalobci (ve výši 80 %) a státních nákladů ve výši 90 %, t. j. v částce 25.301,30 Kč dle usnesení z 26.3.2009 a žalobci uložil zaplatit 10 %

posledně uvedených nákladů, t. j. částku 2.811,25 Kč. V odůvodnění v podstatě uvedl, že žalobce se domáhal náhrady škody, způsobené mu žalovaným na zdraví dne 29.10.2004 při zápase v hokeji. Bylo prokázáno, že ke zranění žalobce došlo po kontaktu účastníků, jednání žalovaného rozhodčí posoudil jako vražení hráče zezadu na hrazení a žalovanému byl uložen trest ve hře. Ze znaleckého posudku soud zjistil, že žalovaný kontakt se žalobcem učinil způsobem, kdy se připravil na předání dostatečného množství energie, je vyloučeno, aby se jednalo o náraz pouze hrudí, jak uváděl žalovaný. Poškození zdraví žalobce – zlomenině ruky muselo dojít nárazem ruky do mantinelu, žalovaný předal žalobci nadkritické množství energie, neboť zpevnil dotčené segmenty těla, nešlo tedy u něho o neočekávaný náraz. Žalovaný také porušil pravidla ledního hokeje, když žalobce napadl (vražením do něho) tak, že byl prudce vržen na hrazení ve vzdálenosti, která je pro vznik úrazu kritická. Žalobce jako hráč, který je blíže k hrazení, je pravidly ledního hokeje chráněn před takovým jednáním, žalovaný ale toto pravidlo porušil, t. j. porušil právní povinnost. V příčinné souvislosti s jeho jednáním vznikla žalobci škoda na zdraví. Žalovaný musel vědět, že žalobce může dopadnout na hrazení v kritické poloze, nemohl spoléhat na žádnou okolnost, která by pádu žalobce zabránila, a tedy žalovaný jednal s vědomou nedbalostí. Předpoklady odpovědnosti žalovaného za škodu byly tedy splněny a soud jej zavázal k zaplacení bolestného a ztížení společenského uplatnění žalobci ve výši dle lékařských zpráv. Soud I. stupně hodnotil i další provedené důkazy o průběhu střetu účastníků a uvedl též, že za věrohodné nepovažoval výpovědi svědků K., V., a M..

Ve včasné odvolání žalovaný uvedl, že soud I. stupně se neřídil právním názorem, vyjádřeným v usnesení odvolacího soudu, jímž bylo jeho prvé rozhodnutí ve věci zrušeno. Podán byl znalecký posudek z oboru biomechaniky, nikoli traumatologie či sportovního lékařství, jak předpokládal odvolací soud. Soud se zabýval porušením pravidel ledního hokeje a nerespektoval, že hráč nemůže odpovídat za škodu vzniklou nevědomou nedbalostí. Zdůraznil, že trvá na své verzi o události, v důsledku níž došlo k poranění žalobce. Vytkl soudu I. stupně, že po předchozím rozhodnutí odvolacího soudu provedl jediný důkaz znaleckým posudkem, ten je ale nevěrohodný a neobjektivní pro zřejmý cíl znalce „potrestat viníka“. Znalec hodnotil i, že jednání žalovaného bylo vědomé, a vycházel z čestného prohlášení K. T., které je ale nevěrohodné a soud jím důkaz neprovedl. Přesto soud I. stupně opřel nové skutkové a právní závěry o znalecký posudek. V obšírně pojatém odvolání dále žalovaný snášel další argumenty pro své tvrzení, že soud I. stupně pochybil, když vycházel ze závěrů znaleckého posudku. Poukázal i na důkazy, provedené při posledním jednání soudu, kdy slyšení svědkové závěr znalce zcela vyvrátili a z jejich výpovědí vyplynulo, že střet účastníků vyvolal sám žalobce. Domáhal se proto, aby byla obě napadená rozhodnutí změněna tak, že žaloba bude zamítnuta a žalobci uložena povinnost k náhradě všech nákladů.

Žalobce odkázal na své závěrečné stanovisko před soudem I. stupně, trval tedy na tom, že prokázal jednání žalovaného ve vědomé nedbalosti s tím, že žalobce se choval naopak zcela standardně – navrhl proto, aby byl napadený rozsudek potvrzen.

Odvolací soud napadený rozsudek i související usnesení o nákladech, zálohovaných státem přezkoumal, přihlédl ke stanoviskům obou účastníků a dospěl k závěru, že žalovaný uplatnil odvolací důvody dle § 205 odst. 2 písm. c), e), g) o.s.ř. (ve znění před 1.7.2009). Odvolání ale není důvodné.

Především odvolací soud poukazuje na své předchozí závěry, vyjádřené v usnesení ze dne 28.4.2008 o tom, že pouze pravidla ledního hokeje a jejich případné porušení nejsou pro posouzení odpovědnosti za škodu při hře rozhodná. Dodržování pravidel

sportovní hry nemá vliv na posouzení občanskoprávní odpovědnosti za škodu a rozhodnutí rozhodčího ve hře nelze považovat za řešení jakési prejudiciální otázky. Od porušení pravidel sportovní hry se tedy zásadně občanskoprávní odpovědnost neodvívá, není podstatné, zda žalovaný svým jednáním, předcházejícím střetu porušil pravidla ledního hokeje, důležité je, zda porušil právní povinnosti uloženou každému dle § 415 obč. zák. – počínat si tak, aby ke škodě na zdraví nedošlo.

Z důkazů, provedených soudem I. stupně před vydáním prvního rozhodnutí, tedy z výsledků svědků – hlavního rozhodčího při uvedeném utkání, a zejména svědka K. (ale i z čestného prohlášení K. T., jímž provedl důkaz odvolací soud dne 28.4.2008) a ze zápisu o utkání vyplývá, že žalovaný při uvedeném utkání jel za žalobcem, přibližně jeden metr od hrazení do něho narazil tak, že žalobce padal hlavou proti mantinelu, před hlavou měl pokrčenou ruku. Svědek rozhodčí Z. se sice na konkrétní událost nepamatoval, potvrdil ale, že trest uložený žalovanému – vyloučení na 5 minut a osobní trest do konce utkání - se ukládá v případě, kdy je hráč napaden zezadu, kdy to nečeká, případně ví, že je za ním jiný hráč, a dostane např. větší ránu zezadu. Jde o přísnější trest za hrubší faul, nikoli ale trest výjimečný, který se ukládá za nejhrubší fauly nebo úmyslné ublížení. K zápisu o utkání, kde je uvedeno potrestání žalovaného za „vrazení zezadu“, uvedl svědek, že tento termín znamená atakování hráče zezadu. V souladu s tím vypovídal svědek K., obdobně vyznělo i čestné prohlášení K. T. a uvedené důkazy jsou tedy zcela v souladu a svědčí o tom, že žalovaný žalobce, který to nečekal, napadl zezadu tak, že žalobce narazil na mantinel, o nějž se žalobce zranil. Svědek K., jehož výpověď nebyla zpochybněna, také potvrdil, že ke střetu účastníků došlo v jízdě, žalobce nezastavil.

Odvolací soud za této důkazní situace ve svém prvním rozhodnutí uzavřel, že vzhledem k tomu, že škoda vznikla žalobci při povolené činnosti, a hokej je kontaktní hrou, při níž objektivně nelze vyloučit zranění, nelze dovodit odpovědnost žalovaného za případné jednání v nevědomé nedbalosti, která je ve smyslu § 420 obč. zák. presumována. Mohl by ale odpovídat za škodu způsobenou úmyslně, nebo vědomou nedbalostí. Proto bylo třeba důkazní řízení doplnit znaleckým posudkem, který by odpověděl zejména na otázku, jaké konkrétní jednání žalovaného předcházelo nárazu žalobce na mantinel, a to vzhledem ke zraněním, která žalobce utrpěl.

Důkaz znaleckým posudkem soud I. stupně opatřil a správně z něho při hodnocení důkazů vycházel. Odvolací soud sice naznačil, že zřejmě by měl být podán posudek z oboru sportovního lékařství či traumatologie, to ovšem není vyjádřením závazného právního názoru, pouze vodítkem k možnému dalšímu postupu v důkazním řízení. Znalecký ústav, který byl ustanoven znalcem, ale vysvětlil dostatečně, jakou problematikou se laboratoř biomechaniky extrémních zátěží Fakulty tělesné výchovy a sportu Univerzity Karlovy v Praze zabývá, popsal zkušenosti a renomé pracoviště a objasnil tak zřetelně, že znalecký ústav je odborně způsobilý odpovědět na zásadní dotaz, jaké jednání předcházelo střetu účastníků, resp. střetu žalobce s mantinelem vzhledem ke způsobeným následkům. Historický exkurs, obsažený v posudku je nadbytečný a o podstatě věci nevypovídající, soud I. stupně správně k této části posudku nepřihlížel, nelze se ale ztotožnit s názorem žalovaného o tom, že uvedením nadbytečných údajů se stal posudek nepoužitelným.

Za podstatné zjištění, plynoucí z důkazů znaleckým posudkem, považuje odvolací soud – stejně jako soud I. stupně – odpověď zpracovatele posudku na otázku, jaké jednání účastníků střetům předcházelo. Ze závěrů znaleckého posudku – stručně vyjádřeno – vyplývá, že žalovaný se nepokusil atakovat žalobce z boku nebo zepředu (jak to také ukládají

pravidla ledního hokeje), ale narazil do něho zezadu, na náraz byl na rozdíl od žalobce připraven zpevněním těla, byl si vědom, že náraz nastane a nesnažil se mu zabránit. Nebezpečí, plynoucí z použití vysoké rázové síly (zjištěné exaktním výpočtem) při střetu, když výši žalovaným vynaložené síly znalec zjistil výpočty vzhledem k následkům úrazu, muselo být žalovanému zřejmé a bylo předvídatelné. Vzhledem k vyvinuté síle se žalovaný na náraz do žalobce aktivně připravil, zejména zvýšenou tuhostí a výhodností postavení svého těla vůči tělu žalobce. Důsledkem setrvačných sil došlo i přes použití ochranné přílby k tak tvrdému nárazu hlavou na hrazení, že žalobce utrpěl krátké bezvědomí a otřes mozku. Teprve následně upadl žalobce na led, následky tohoto pádu jsou ale v porovnání s předchozím nárazem nicotné.

Žalovaný sice se závěry znaleckého posudku nesouhlasil, vyjádřil názor, že znalec vycházel z neověřených a nepodložených předpokladů, to je ale zjevně nesprávné. Znalec vycházel zejména z objektivně zjištěných následků střetu a z důkazů, které provedl soud – t. j. výpovědi svědka K., zápisu z utkání, výpovědi účastníků a není tedy pravda, že by své závěry učinil na základě absolutní neznalosti skutkového děje. Je naopak zřejmé, že následky střetu jsou zjistitelné objektivně a zpětný výpočet, jaké síly tyto následky způsobily, žalovaný nezpochybnil.

K námitkám žalovaného je třeba uvést, že všechny důkazy, na něž v předchozím odůvodnění odkázal odvolací soud, svědčí o tom, že žalovaný jednal aktivně, když do žalobce narazil, nestalo se tak náhodou či bez vědomosti žalovaného. Není tedy pravda, že soud I. stupně vycházel pouze ze znaleckého posudku a výtky, že znalec neměl údaje o způsobu držení hole, o tom, čím k nárazu došlo, v jaké rychlosti apod. jsou rovněž nevýznamné. Zpracovatel posudku totiž potvrdil, že tyto další okolnosti nárazu, při výpočtu působící síly nehrají roli. Podstatné je, že žalovaný vyvinul sílu takové intenzity, že je zřejmé, že se na střet s tělem žalobce aktivně připravil. Nerozhodné také je, zda žalobce o hráči za sebou věděl – neměl totiž žádné informace o rychlosti a poloze žalovaného, neměl tedy možnost důsledky naražení na hrazení kompenzovat. Zcela v rozporu se zněním posudku jsou pak námitky žalovaného o tom, že znalec hodnotil důkazy, že dospěl k závěru o „vině“ žalovaného, že základním pramenem pro popis skutkového děje byl pro znalce soudem neprovedený důkaz čestným prohlášením K. T., a že znalec vycházel z neověřeného předpokladu, že k úrazu došlo nárazem dlaní na mantinel. Zpracovatel posudku sice použil dvakrát termín „vědomě“ při popisu jednání žalovaného v písemném posudku, to však není právním závěrem o psychickém stavu škůdce k vlastnímu jednání a ke škodě – jde jen o vyjádření závěrů znalce o tom, že žalovaný se na střet připravil aktivně, vzhledem k předanému množství energie – jednal tedy vědomě. Nejsou proto namístě ani námitky žalovaného o tom, že zpracovatel posudku posuzoval i právní otázky, a že je soud bez dalšího převzal.

Odvolací soud má za to, že soud I. stupně správně ve svých skutkových závěrech nevycházel z výpovědí svědků K., V. a M.. Tyto výpovědi se, pokud jde o popis střetu, liší vzájemně – tyto rozpory popsal v odůvodnění soud I. stupně – a jsou také v rozporu s dalšími provedenými důkazy, zejména zápisem o utkání, výpovědi svědka K. i objektivně zjištěnými následky zranění žalobce. Z výpovědí je zřejmá snaha podpořit tvrzení žalovaného o tom, že žalobce při hře neočekávaně zabrzdil (dle výpovědi svědka M. udělal oblouček) a tím střet se žalovaným způsobil tak, že žalovaný mu nemohl zabránit. Každý ze svědků popsal děj před úrazem poměrně detailně (i když každý jinak) ale to, že byl žalobce po nárazu v bezvědomí a přijela pro něho lékařská záchranná služba nevěděli (až na svědka V., který o jejím příjezdu vypověděl). Pravdivost těchto výpovědí je ovšem vyvrácena i závěry znaleckého posudku o příčinách, které vedly k úrazu žalobce. Podle množství působící síly je vyloučeno, aby se

mohlo jednat ze strany žalovaného o neočekávaný náraz, neboť musel zpevnit dotčené segmenty těla.

Odvolací soud tedy odkazuje na skutkový nálezní soudu I. stupně s tím, že bylo prokázáno, že žalovaný se na střet se žalobcem aktivně připravil, věděl, že žalobce svým tělem narazí na mantinel, věděl i, že svým jednáním může způsobit žalobci poranění.

Jsou tedy – jak správně uzavřel soud I. stupně - splněny všechny předpoklady odpovědnosti žalovaného za škodu ve smyslu § 420 obč. zák. Žalovaný porušil právní povinnost, uloženou § 415 v obč. zák., počínat si tak, aby nedošlo ke škodě (zároveň ale porušil i pravidla hry, která manévr vražení na hrazení trestají), následkem jeho jednání utrpěl žalobce škodu na zdraví, která by nevznikla nebýt jednání žalovaného. Žalovaný přitom věděl, že svým aktivním jednáním může způsobit škodu, byl schopen rozeznat následek svého jednání, avšak spoléhal bez přiměřených důvodů, že škodu nezpůsobí. Bylo tedy prokázáno i jeho zavinění na vzniklé škodě ve formě vědomé nedbalosti, neboť porušil potřebnou míru obezřetnosti.

Odvolací soud již v předcházejícím usnesení naznačil, že při posuzování odpovědnosti za škodu na zdraví při sportu rozhodně nepřeceňuje existenci sportovních pravidel. Jejich porušení není nutno vyžadovat jako podmínku odpovědnosti (ztotožňovat to s protiprávností). Jak připomíná Ústavní soud (I. ÚS 1939/2007), soudy by se neměly nechat vmanévrovat do pozice sportovních rozhodčích. Povinností soudu je posuzovat konkrétní okolnosti a zvláštnosti toho kterého případu, což nelze zjednodušovat do otázky, zda při určitém úrazu bylo či nebylo porušeno nějaké sportovní pravidlo.

Vyplývala-li by odpovědnost za škodu při kontaktním sportu již ze zavinění nevědomou nedbalostí, ztratil by takový sport z velké části svůj smysl. Rychlý pohyb, kontakt, atakování soupeře, přiměřené užití síly nemůže být samo o sobě nedbalostí, nýbrž naopak požadavkem a užitečným prvkem tohoto sportu. O nedbalost, jako předpokladu odpovědnosti za škodu lze tedy uvažovat jen tehdy, věděl-li hráč, že svým jednáním může způsobit škodu (újma na zdraví), ale zřejmě spoléhal na to, že tento následek nezpůsobí. V daném případě je nade vše pochybnost, že hráč družstva první juniorské hokejové ligy je natolik obeznámen s charakterem a způsobem hry, že by nechtěl škodu způsobit a jistě s jejím vznikem nebyl ani srozuměn, věděl (musel vědět, předvídat), že ji způsobit může, přičemž bez přiměřených důvodů spoléhal, že ji nezpůsobí.

Odvolací soud hodnotil i skutečnost, že v době vzniku škodně události byl žalovaný nezletilý (bylo mu 17,5 roku, žalobci bezmála 17 roků). Z pohledu § 422 odst. 1 obč. zák., uvažoval tedy, zda byl žalovaný vzhledem ke svému věku schopen své jednání ovládnout a posoudit jeho následky. Vycházel z toho, že žalovaný měl oprávnění provozovat hokej (byl k tomu trénován, znal nebo měl znát pravidla hry), odpovídá tedy sám za škodu způsobenou při tomto sportu – to platí i s přihlédnutím k tomu, že žalovaný škodu způsobil porušením pravidel ledního hokeje a ve věku blízkém zletilosti.

Nebylo prokázáno, že by se i žalobce svým jednáním na vzniku škody podílel, bylo prokázáno, že na náraz – vražení se nemohl připravit, neučinil ani žádný manévr, který by žalovaný nemohl předpokládat, naopak neměl možnost důsledky naražení na hrazení jakkoli kompenzovat či se jím vyhnout. V průběhu řízení nebyly také zjištěny žádné okolnosti, které by umožnily soudu mimořádně snížit zjištěný rozsah povinnosti k náhradě škody, jak to z důvodů zvláštního zřetele hodných umožňuje § 450 obč. zák.

Pokud jde o rozsah náhrady škody, spočívající v zaplacení bolestného a ztížení společenského uplatnění, odkazuje odvolací soud zcela na odůvodnění napadeného rozsudku. Odškodnění tedy činí za celkem 190 bodů (t. j. 150 bodů ztížení společenského uplatnění a 40 bodů bolestné) po 120 Kč (§ 7 odst. 1 vyhl. č. 440/2001 Sb.) částku 22.800 Kč. Soud I. stupně proto správně žalobě v této výši vyhověl a odvolací soud výrok, jímž byl žalovaný zavázán zaplatit žalobci uvedenou částku, dle § 219 o.s.ř. jako věcně správný potvrdil.

Zcela správné jsou i výroky napadeného rozsudku a usnesení soudu I. stupně o výši nákladů řízení, které zálohoval stát, a které jsou oba účastníci povinni zaplatit podle výsledků řízení, i výrok o povinnosti žalovaného k náhradě nákladů žalobci, v poměru odpovídajícím úspěchu účastníků řízení ve smyslu § 142 odst. 2 o.s.ř. Také tyto výroky tedy odvolací soud dle § 219 o.s.ř. potvrdil.

V odvolacím řízení měl žalobce úspěch zcela, má proto dle § 224 odst. 1 a § 142 odst. 1 o.s.ř. právo na plnou náhradu účelně vynaložených nákladů řízení proti žalovanému. Tyto náklady činí odměna advokáta dle § 3 odst. 1 a § 18 odst. 1 vyhl. č. 484/2000 Sb. ve výši 5.795 Kč, náhrada za hotové výdaje dle § 13 odst. 3 vyhl. č. 177/1996 Sb. 300 Kč a částka, odpovídající dani z přidané hodnoty (§ 137 odst. 3 o.s.ř.) 1.158 Kč, celkem 7.253 Kč.

P o u č e n í : Proti tomuto rozsudku není dovolání přípustné.

V Plzni dne 13.07.2009

Za správnost vyhotovení:
Mgr. Bc. Martina Stránská

JUDr. Alexander Šíma, v. r.
předseda senátu